

Krisztus meghalt szolgálati restségünkért

Időpont: 1961. március 30. Nagycsütörtök

Helyszín: Győr - Öregtemplom

Oltári ige: Zsid 9,24-28

Igehirdetési alapige: János 13,1-17

Énekek: 174, 198, 313

A husvét ünnepe előtt pedig, tudván Jézus, hogy eljött az ő órája, hogy átmenjen e világból az Atyához, mivelhogy szerette az övéit e világon, mindvégig szerette őket.

És vacsora közben, amikor az ördög belesugalta már Iskáriótes Júdásnak, a Simon fiának szívébe, hogy árulja el őt,

Tudván Jézus, hogy az Atya mindent hatalmába adott néki, és hogy ő az Istentől jött és az Istenhez megy,

Felkele a vacsorától, leveté a felső ruháját; és egy kendőt vévén, körülköté magát.

Azután vizet töltö a medencébe, és kezdé mosni a tanítványok lábait, és megtörölni a kendővel, amelylyel körül vala kötve.

Méne azért Simon Péterhez; és az monda néki: Uram, te mosod-é meg az én lábaimat?

Felele Jézus és monda néki: amit én cselekszem, te azt most nem érted, de ezután majd megérted.

Monda néki Péter: Az én lábaimat nem mosod meg soha! Felele néki Jézus: Ha meg nem moslak téged, semmi közöd sincs én hozzám.

Monda néki Simon Péter: Uram, ne csak lábaimat, hanem kezeimet és fejemet is!

Monda néki Jézus: Aki megfürödött, nincs másra szüksége, mint a lábait megmosni, különben egészen tiszta; ti is tiszták vagytok, de nem mindnyájan.

Tudta ugyanis, hogy ki árulja el őt; azért mondá: Nem vagytok mindnyájan tiszták!

Mikor azért megmosta azoknak lábait, és a felső ruháját felvette, újra leülvén, monda nékik: Értitek-é, hogy mit cselekedtem veletek?

Ti engem így hívtok: Mester, és Uram. És jól mondjátok, mert az vagyok.

Azért, ha én az Úr és a Mester megmostam a ti lábaitokat, néktek is meg kell mosnotok egymás lábait.

Mert példát adtam néktek, hogy amiképpen én cselekedtem veletek, ti is akképpen cselekedjetek.

Bizony, bizony mondom néktek: A szolgálta nem nagyobb az ő Uránál; sem a követ nem nagyobb annál, aki azt küldte.

Ha tudjátok ezeket, boldogok lesztek, ha cselekszitek ezeket.

Ima:

Hullt, oh, Jézus, drága véred nagycsütörtök éjszakáján a Getsemáné kertjében, mikor birkóztál a magad és az Atya akaratával, mikor olyan nehezen tudtad elvenni az angyal kezéből is a keserű pohárt a mi bűneinkkel. Hullj, oh, Jézus drága vére - nagycsütörtökön nemcsak szánk énekli, imádságunk is az, mert tisztátalanok vagyunk, megtisztulásra szorulunk, kérünk, könyörülj rajtunk, tiszta szívet teremts bennünk, oh, Isten, és az erős lelket újítsd meg mibennünk.

Ámen.

A felolvasott ige a lábmosás története. Az Úrvacsora szereztetésének és vele együtt az első úrvacsorának előzménye. Bárcsak tenné Isten Szentlelke ezt a történetet és a róla szóló igehirdetést a mi úrvacsorai előkészületünké. De ez úrvacsorai előkészítésnél ezen az estén

nem a történetre kell figyelni, hanem a történet tükrében önmagunkra kell nézni, meglátni azt a sok bűnt, amelyben megtisztításra van szükségünk. A sorozat készítője egy bűnünkre gondol különösképpen: Krisztus meghalt szolgálati restségünkért. Itt tehát a szolgálati mulasztásainkról van szó. Szolgálati mulasztások képezik ugyanis a keresztyének bűnének legnagyobb részét. Mikor Máté evangéliumának 25. részében az utolsó ítéletről mondja el Jézus példázatát, akkor nem azt kéri számon Jézus Krisztus, hogy övéi mit cselekedtek, hanem abban marasztalja el őket, amit nem cselekedtek. Mulasztási bűnüket veti szemükre. E mulasztási bűnöket Máté 25. fejezetében az Úr Jézus sokkal komolyabban, tragikusabban látja, mint mi azt rendszerint látni szoktuk. Mi a tényleges bűnöket sokkal nagyobbban tartjuk, mint a mulasztás bűneit, ott pedig a mulasztási bűnökre egy büntetés vár: távozzatok tőlem az örök tűzre, s balkeze felé állítja őket. Ez a történet is a szolgálati bűnökről beszél.

Vajon, mi az oka annak, hogy Isten népét annyi szolgálati mulasztás terheli? E történet kapcsán világosodik meg előttünk mindjárt az első ok is:

1. Elfelejtkezünk Jézus példájáról.

A történet azzal kezdődik, hogy az elkészített vacsoráló házba megérkezik Jézus tanítványaival. Minden el van készítve. Bizonyos dolgokat a házigazda, bizonyos dolgokat maguk a tanítványok készítenek el. A házigazda az asztalt teríti meg, ő készíti el az ünnepi lakomához, a lábmosáshoz szükséges vizet, törülköndőt, a tanítványok a húsvéti bárányt. Ők gondoskodnak a húsvéti bárányhoz enni szokott keserű füvekről, gyökerekről, borról. Megérkeznek a tanítványok, s szokásos módon letelepednek az asztalhoz s egyszerre valami furcsa feszültség lesz úrrá rajtuk, kezdenek jobbra-balra tekingetni várva, hogy jöjjön valaki, aki a lábmosást el fogja végezni. A lábmosás ugyanis olyan megalázó, de nélkülözhetetlen szolgálat volt, mely csak rabszolga kötelessége lehetett. Sőt, még a rabszolgák közül sem mindenkié. Zsidó rabszolga nem volt köteles urának ezt a parancsát teljesíteni. Csak pogány rabszolgát lehetett kényszeríteni, hogy a vendégek és a házigazda lábát megmossa. A rabszolga azonban nem jelentkezik. Ülnek a vacsoránál az asztal mellett, talán egymásra néznek a tanítványok azzal, hogy rabszolga híján talán nekünk kellene elvégezni a lábmosás szertartását, de mindegyik azt gondolja, végezze el a másik. Lukács evangéliuma feljegyzi, hogy a vacsoránál a tanítványok között megindul a rangvita, ki nagyobb közöttük, elárulva milyen gondolat van szívük mélyén. Péter talán azt gondolja: én vagyok a köszikla, akinek hitére a mi Urunk építeni akarja Anyaszentegyházát, igazán nem én rám tartozik a lábmosás elvégzése. Talán János végezze el, ő a legfiatalabb! János meg azt gondolja magában: kor szerint énrám várna ez a szolgálat az igaz, de a tanítványok között én vagyok az, akit legjobban szeret az Úr. Lehet, koromnál fogva kötelezhetnének, de rangom és méltóságom, melyet Jézus Krisztus irántam való szeretete ad, az felment e szolgálat alól. Ki tudja, mindegyik mivel indokolja önnön igazságát a rangvitában, de arról volt szó, hogy ki nagyobb közöttük, mindegyik nagyobb akart lenni a többinél. Ebben a feszült csendben, ebben a kínos vitában Jézus felkel az asztal mellől – még nem kezdtek hozzá a vacsorához -, szó nélkül feláll, odamegy az ajtó mellé készített mosdóhoz, kezébe veszi a mosdótálat, vizet tölt bele, leveti felsőruháját, karjára vagy derekára köti a törülköndőt és elindul megmosni a tanítványok lábát. Általános a szörnyülködés. Péternél kezd. Péter kézzel-lábbal tiltakozik ellene, végül is kénytelen eltűnni, aztán megmossa Jézus a többiekét is. Mikor elvégezte ezt a szolgálatot, elmondja a tanítását. Elmondja azt, hogy példát hagytam néktek. Jézus nem ezt az egyetlen példát hagyta tanítványainak, máskor is tanította őket, hogy az Embernek Fia nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem ő szolgáljon és adja életét váltságul sokakért, egész élete ennek az önmagát megalázó szolgálatnak volt valósága. Hisz Jézus nemcsak felsőruháját vetette le azért, hogy szolgáljon másoknak, hanem letette isteni dicsőségét is. Pál apostol beszél arról, hogy ott hagyta nemcsak minden dicsőségét, megalázta és megüresítette magát, szolgálai formát vett fel, emberekhez hasonlóvá lévén és mikor

olyan állapotban találtatott, mint ember, meglázta magát, engedelmes volt halálig, mégpedig a keresztfának haláláig. Ő nemcsak annyira hajolt meg, mint amennyire nem voltak hajlandók a tanítványok lehajolni, hogy a mosdótálhoz leérjenek, ő olyan mélyen hajolt, hogy földre érjen a mennyből. Lehet-e ennél mélyebbre hajolni? Lehajolni a bűnösökhöz, a nyomorultakhoz, azokhoz, akiket mindenki megvetett, vagy akikkel senki sem törődött. Jézus ezt a példát adta övének. Nem utálta meg az embereket, válogatás nélkül szolgált nekik, az áruló Júdás lábát is megmosva, neki az Isten Fiának, a Mesternek, az Úrnak nem derogált a rabszolga szolgálat. Nem azt mondta: ez nem tartozik énrám!

Ha most erről a példázatról magunkra fordítjuk tekintetünket, mélységes szégyenkezéssel kell megéreznünk azt: mi hányszor éreztük lealacsonyítónak valamely szolgálatnak elvégzését. Nekünk az derogált, azt mondván: nem méltó énhozzám, nem tartozik énrám! Vagy az, akivel kapcsolatban ezt a szolgálatot el kellene végeznem, nem érdemli meg, hogy elvégezzem helyette és neki. Vagy elővettem pedagógiai megfontolásaimat, velük magyarázva szolgálati restségemet, hogy pedagógiából, a másik nevelésének okából nem szabad kényelmét, lustaságát, nemtörődömségét elősegítenem és hizlalnom. Mondd, testvérem: nem vádol téged mindez? Engem vádol, én hiszem, hogy téged is vádol, ha nem is akarsz róla tudomást venni. Jézus példát hagyott nekünk és mi nem követtük az Ő példáját.

2. Elfelejtkezünk Jézus tervéről.

Van másik oka is annak, hogy annyi szolgálati restségünk van. E másik ok az, hogy elfelejtkezünk Jézus tervéről. Ugyanis Jézusnak is van egy szolgálati terve és ebben a szolgálati tervben a felkínált alkalmak mutatják meg Jézus tervét. Pál apostol is szól arról, hogy Isten elkészíti a jócselekedeteket, melyekben nekünk járnunk kell, és ez azt jelenti, hogy körül vagyunk véve mindenféle alkalmakkal, emberekkel vagy egyéb feladatokkal, melyeket azért hoz elibénk az Úr, mert azt akarja, mi végezzük el, e szolgálatot mi lássuk el. Ez az Ő terve. Jakab apostolnál olvashatjuk azt: „*Aki azért tudna jót cselekedni, és nem cselekedik, bűne az annak.*” (Jak 4,17). Az ember pedig behunyja szemét, nem látja, vagy nem akarja látni az Istentől elkészített jócselekedetek drága alkalmát, lenézi a szolgálatot, vagy lerázza magáról annak felelősségét. Bűne ez annak.

Megfigyelhetjük, milyen érdekes, mikor a tanítványok letelepednek az utolsó vacsora asztalához s olyan természetesen várják a rabszolgát, csak Jézus nem várja. Mindegyik azt gondolja, a másik letérdelhetne, elvégezhetné a lábmosás szolgálatát, csak Jézus elégszik meg azzal, hogy ott van a mosdótál, ott van a víz és törülköző s ennek elégnek kellene lenni ahhoz, hogy a tanítványok felébredjenek annak tudatára: itt egy szolgálat vár énrám! Jézus nem szól egy szót sem, nem mondja Péternek, végezd el! Nem utasítja Jánost sem, nem szól Filepnek, Tamásnak sem, még csak szemével sem int feléjük, ujjával sem mutat rá a mosdótálra, nem is várja, hogy egyik kezébe vegye, megelégszik az alkalmammal, amelyet a néma mosdótál, a mellette levő törülköző hangosan prédikál annak, akinek füle van a hallásra. Nekünk olyan nagyon nehéz tudomásul venni azt, hogy azok az alkalmak, szolgálati lehetőségek, melyek élénk kerülnek életünk útján, nem véletlenül kerülnek elibénk, hanem azokat a mi Urunk helyezte oda, várva a mi szolgálatunkat, hogy felszólítás, ránk pirítás nélkül lássuk meg a szolgálatra való alkalomnak felhívó prédikációját.

Egyszer valaki, aki az egyház szeretetszolgálatáról, a diakóniáról beszélt, azt mondotta: az egyházat a diakóniára azok az alkalmak kényszerítik, melyek reá várnak. Emberek vannak, akik mindenkinek terhére vannak, nyomorékok, akiket mindenki, mint valami felesleges személyt és terhelő körülményt szeretne eltávolítani az életből, akik senkinek sem kellenek már e világon. Amire senki sem vállalkozik már, az a Krisztus tanítványainak feladata!

Mikor Németországban még uralmon volt az a rendszer, mely a nyomorultakat, eszeveszetteket, gyógyíthatatlan betegeket az élet teherterhelésének tekintette s azoknak tervszerű, céltudatos kiirtásában látta az egyetlen megoldási lehetőséget, akkor a fiatal Bodelschwingh, a bétheli szeretetintézmény akkori igazgatója ellene állt azoknak, akik szeretetintézetében ki akarták jelölni azokat a nyomorékokat, életre nem valókat, akiket el kellene pusztítani. Ő is úgy látta, hogy Isten népének az a feladata, hogy azokat a szolgálatokat, melyeket senki meg nem lát, lássa meg, hogy ne vádolhassa a némán álló mosdótál és a mellette heverő törlőkendő Krisztus tanítványait.

Vajon nincs-e nagyon sok olyan szolgálati alkalom, melyet mi nem vettünk észre, vagy nem akartunk észrevenni, nem éreztük benne Krisztus felhívó parancsát s Ő csak várt, várt és hiába várt?

3. Elfelejtkezünk Jézus helyettesítéséről.

A lábmosás története arról is ad tanítást, hogy szolgálatunkban való sok restségünknek harmadik oka is van: elfelejtkezünk Jézus helyettesítéséről. Mikor Jézus felkel az asztal mellől, leveti felsőruháját, megtölti a mosdótálat vízzel, derekára köti a törlőkendőt és megindul a tanítványok felé, akkor érthetetlen dolog történik. Senki nem mozdul az asztalnál. A tanítványok közül senki fel nem ugrik, és nem mondja: Uram, ez nem lehet! Hagyjad, majd én megmosom lábadat, dőlj le az asztal mellé a díványra, én nálad kezdem! Nincs egyetlen egy a tanítványok között, akinek arcába szökne a vér és érezné, ezt nem szabad megengedni! Itt most már nincs helye sem ideje azon vitatkozni, hogy kinek kell ezt megcselekedni, itt most csak egyet lehet tenni, hogy egyszerre mind a 12 tanítvány ugorjon fel, egyik gyorsabban, mint a másik, kivegyék Jézus kezéből a mosdótálat, de megakadályozzák még azt is, hogy felsőruháját levesse. Egyik sem mozdul. Lélektanilag talán lehet magyarázni azzal, hogy a furcsa feszült helyzetben olyan váratlan, olyan lélegzetelállító az, amit Jézus cselekszik, hogy elvesztik fejüket. A tény azonban az, hogy amikor Jézus odalép Péterhez és elkezd mosni lábát, Péter nem az ellen tiltakozik, hogy Jézus a lábmosás szolgálatát vállalja s nem kínálja fel saját tevékenységét, itt csak arról van szó: én méltatlan vagyok arra, te nem moshatsz meg lábaimat. De nincs ott az, hogy én fogom megmosni a te lábadat és a többi tanítvány lábát. Engedi, hogy Jézus mossa meg, mert nincs aki helyette vállalja.

Testvérem! Ma is sokszor történik meg az, hogy nem vagyunk hajlandók Jézus helyett valamilyen szolgálatot elvégezni. Oh nemcsak néma mosdótál és szótlan törlőkendő az, ami várja szolgálatkészségünket. Itt emberekről van szó, arról, ami történik, vagy nem történik az emberekhez való viszonyunkban. Egy szolgálati alkalom, amit az Úr elénk hoz, amit nem végzünk el, - az már mindegy, hogy indokolt vagy nem indokolható magatartás által – annak mindig az a következménye, hogy ebből a mi mulasztásunkból az illető ember, akinek erre a szolgálatra szüksége volna, súlyos általánosító következtetéseket von le.

A Bethesda-tó partján ott van egy ember, aki 38 esztendeje meggyógyulhatott volna, ha lett volna egy embere, aki mikor megmozdul a víz, hóna alá nyúl s eszeveszetten rohan vele, hogy elsőnek érjen a gyógyító vízbe. Hiába vár. 38 esztendeig egy emberre. A víz mellett csak a maga betegségére vagy övéire gondol és ennek a szegénynek csak azt kell mondani az érdeklődő kérdésre, akarsz-e meggyógyulni, hogy nekem nincsen emberem! A Bethesda partján 38 esztendeig váró beteg ember hogyan vádolja az egész világot embertelenséggel, mert nem akad egyetlen valaki, aki neki ezt a szolgálatot vállalja. Azonban, ha még csak ezt a világot vádolná az elmulasztott alkalmat nélkülöző ember az emberek embertelensége miatt, de Istent is vádolja. Emberek panaszkodnak: Elhagyott engem az Isten! Talán nincs is Isten, aki törődne

ezzel a világgal, velem senki sem törődik, sem ember, sem Isten! Pedig nem Isten hagyta el, hanem mi emberek, Isten népe, Krisztus tanítványai hagytuk el őt.

Ha erről az oldalról nézzük életünket, meg kell látnunk, ha egy alkalmat felhasználunk, amit elénk hoz az Úr, aminek elvégzését és szolgálatát tőlünk várja, akkor mi Jézus helyett cselekszük meg s ez a gondolat még mélyebben megaláz bennünket. Megaláz, hogy nem csináltuk meg.

Testvérem! Nem tudom, hogy benned milyen szolgálati lehetőségek merültek fel lelked mélyén, míg a lábmosás történetét hallgattad, én minél többet gondolkoztam róla, minél tovább olvastam, annál jobban szégyenkeztem, arcomba szökött a vér, s elpirult orcával nem tudtam mást mondani és most sem tudok: Uram, irgalmazz, Uram, kegyelmezz, Krisztusom irgalmazz az én szolgálati restségem miatt!

Ámen.

Ima:

Oh mi Urunk Jézus Krisztusunk! Hálát adunk Neked azért, hogy Te szolgálni jöttél e világra. Köszönjük Neked, hogy mielőtt mi egyáltalán szolgáltunk volna Neked, Te már szolgáltál nekünk. Áldunk Téged azért a mély megalázkodásért, amellyel megüresítetted magadat isteni méltóságodban, embertestbe aláztad bele magadat, egész földi életedben szerte jártál és kerested, kinek szolgálhatsz. Köszönöm, Uram, hogy ezek között én is ott lehetek. Köszönöm Neked Uram, hogy szolgálatra tanítasz, pedig olyan ostoba vagyok, segítesz, pedig olyan akaratos vagyok. Vezetsz, pedig olyan sokszor kikapom kezedből kezemet és szaladni akarok a magam kigondolta úton. Köszönöm Neked, hogy nem utálsz meg engem, sok nyomorult bűnöm miatt, hanem így is megmosol engem. Nemcsak vízzel mosol meg, hanem tisztító véreddel. Áldunk érte Uram és könyörgöm Uram, indíts ezzel az örök és nagy szolgálattal engem is szolgálatra. Mutasd meg Uram példádát mindig, valahányszor az önzés és a gőg ellepi szívemet és elfelejtkezem arról, hogy mindenkinek köteles szolgálja vagyok.

Oh könyörülj rajtunk, hogy Szentlelked által hadd tudjuk meglátni a ránk váró alkalmakat, hogy emberek és munkák ne vádolhassanak minket, különösen a Te tekinteted, mely várja, hogy mozduljunk és mi nem mozdulunk. Köszönjük Urunk, hogy Te engeded, hogy szolgáljunk Neked, mi szeretnénk úgy nézni a szolgálatra, hogy az nem megalázás, az nem kötelesség, nem robot, hanem kitüntetés, hogy engeded, hogy Veled szolgáljunk, helyetted végezzük el a munkát, szálljon érette nevedre dicséret és magasztalás. Kérünk Téged, ne legyen senki közöttünk, ki Tőled és emberektől elhagyatottnak érzi magát, ne legyen munka, melynek gazdáját én jó szívvel, boldogan és örömmel ne vállalnám. Uram Jézus Krisztusom szolgálóknak szolgálja, uraknak Ura, királyoknak Királya tégy engem boldog rabszolgáddá.

Ámen.

Úrvacsorai beszéd:

A lábmosás történetében van egy különleges megjegyzés Jézus Krisztus cselekedetével kapcsolatban. Mikor Péter tiltakozását nem veszi figyelembe, sőt egyenesen azt mondja: „*Ha meg nem moslak téged, semmi közöd sincs én hozzám.*”, akkor Péter látszólag nagy túlbuzgósággal azt mondja: „*ne csak lábaimat, hanem kezeimet és fejemet is!*” Jézus Krisztus ebbe nem megy bele. Mi pedig úgy érezzük, Péternek mégis igaza volt. Legalább is akkor, ha Péter helyébe mi magunk lépünk, mert nekünk szükségünk van arra, hogy azt mondjuk: Urunk, ne csak lábunkat mosd meg, hanem kezünket, szívünket, minden testrészünket, mert mi tisztátalanok vagyunk! A mi Urunk azt mondotta tanítványainak: nem vagytok mindnyájan tiszták, közben Júdásra gondol, mi pedig úgy érezzük, mindnyájan tisztátalanok vagyunk.

Mindnyájunknak szükségünk van igen alapos megtisztításra. Hozom lábamat, kezemet, fejemet, szívemet, mindezt mosd meg, tisztítsd meg Jézusom Krisztusom.

Az egyháztörténelem beszél arról, hogy mikor a régi germán törzset megkeresztelték, erőszakkal bemerítették őket a vízbe, hogy a keresztség által víz alá merítkezés után, attól kezdve keresztyéneknek számoltassanak. Ekkor az egyháztörténelem feljegyzése szerint a harcos germánok mikor alámerítették őket, a jobb kezüket kitartották a vízből, mellyel a kardot forgatták, gyilkoltak, mely hősiességüknek volt jelképe. Ezt nem voltak hajlandók belemeríteni a hullámsírba. Oh, hány olyan testrészünk lehet, amit kitartunk Krisztus véréből, hogy ezt ne tisztítsd meg Uram, ezt nem adjuk át, maradjon olyan, mint volt, a felett mi akarunk rendelkezni. Pedig mindig az a veszedelmes, amit nem adunk oda a tisztító vér alá. Azért hát testvérem, alázzuk meg most magunkat és mondjuk Péterrel együtt: Uram, ne csak lábaimat, kezeimet, fejemet, szívemet, mindenemet mosd meg és hiszem, hogy szabad nekünk hinni, hogy az Úr nem azt fogja mondani, amit Péternek mondott: nincs szükséged rá, hanem azt fogja mondani: jöjj, megtisztítlak.

Ámen.